

FJÁRMÁLARÁÐUNEYTIÐ

Arnarhváli 150 Reykjavík
sími: 545 9200 bréfasími: 562 8280
netfang: postur@fjr.stjr.is
www.fjarmalaraduneyti.is

Fréttatilkynning

Nr.: 55/2009

Efni: **Ríkisreikningur 2008**

Lokið hefur verið við gerð ríkisreiknings fyrir árið 2008. Hér verður gerð grein fyrir helstu niðurstöðum reikningsins og samanburði við fyrra ár.

<i>Í milljónum króna</i>	Reikningur 2008	Reikningur 2007	Breyting fjárhæð	%	Fjárlög / fjár- aukalög 2008
Tekjur samtals	471.883	486.129	-14.246	-2,9	461.132
Gjöld samtals	687.862	397.524	290.338	73,0	467.378
Tekjur umfram gjöld	-215.979	88.604	-304.583	.	-6.246
Handbært fé frá rekstri	15.745	68.933	-53.188	-77,2	-1.404
Lánsfjárfjöfnuður	-397.999	-13.848	-384.151	.	-327.842

Afkoma ríkissjóðs

Algjör viðsnúningur varð í rekstri ríkissjóðs á árinu 2008 eins og ríkisreikningur ársins ber með sér. Rekstrarreikningur sýnir 216 milljarða króna tekjuhalla eða 46% af tekjum ársins. Árið 2007 var 89 milljarða afgangur eða um 18% af tekjum ársins. Í árslok 2008 var eigið fé neikvætt um 342 milljarða króna samanborið við jákvætt eigið fé um tæpa 10 milljarða króna í árslok 2007. Stærstan hluta af þessum viðsnúningi má rekja til greiðsluþrots viðskiptabankanna þriggja í október. Í desember yfirtók ríkissjóður veðlán fjármálafyrirtækja af Seðlabanka Íslands og afskrifaði í kjölfarið umtalsverðan hluta þeirra eða 175 milljarða króna. Þá þurfti ríkissjóður að afskrifa hluta af tryggingabréfum sem útgefin höfðu verið af viðskiptabönkunum þremur og nam sú afskrift 17 milljörðum króna. Loks hækkuðu lífeyrisskuldbindingar ríkissjóðs töluvert á árinu 2008 sem verður að stórum hluta rakið til áhrifa af falli bankanna á fjárhag lífeyrissjóðanna. Samanlögð gjaldaáhrif af þessum þremur þáttum námu 234 milljörðum króna á árinu 2008. Hrun í afkomu ríkissjóðs milli ára af því tagi sem að ofan greinir á sér tæpast hliðstæðu.

Tekjur ríkissjóðs

Tekjur ársins urðu alls 472 milljarðar króna á árinu 2008 eða 32% af landsframleiðslu ársins. Árið 2007 námu tekjurnar 486 milljarði króna eða 37% af landsframleiðslunni. Nam lækkinin 14 milljörðum króna eða 14% að raungildi miðað við vísitölu neysluverðs. Þegar óreglulegir tekjuliðir eins og sala efnislegra eigna og tekjur af peningalegum eignum hafa verið teknir útúr tölunum þá hækka tekjurnar um 18 milljarða á milli ára og nema 469 milljarði króna árið 2008 samanborið við 451 milljarð króna árið á undan sem er lækkin að raungildi milli ára um 7%. Vaxtatekjur aukast mest í krónum talið milli ára eða um 17 milljarða króna. Þá eykst fjármagnstekjuskattur um 11 milljarða króna og tekjuskattur einstaklinga um 8 milljarða króna. Tekjur af vörugjöldum lækkuðu mest milli ára eða um 6 milljarða króna, eignarskattar um 5 milljarða króna, tekjuskattar lögaðila um 4 milljarða króna, virðisaukaskattur um 4 milljarða króna og arðgreiðslur um 3 milljarða króna. Tekjur ríkissjóðs af virðisaukaskatti er stærsti einstaki tekjuliðurinn og skilar hann 28% af tekjunum. Þá skila tekjuskattar einstaklinga 20%.

Gjöld ríkissjóðs

Gjöld ríkissjóðs reyndust 688 milljarðar króna en árið 2007 námu þau 398 milljörðum króna. Hækkun milli ára nam 290 milljörðum króna, 73% eða um 54% að raungildi. Meginskýringin á þessum miklu viðbótarútgjöldum eru veruleg aukning í óreglulegum gjöldum sem áttfaldast milli ára. Þar af eru tapaðar kröfur 192 milljarðar króna sem eru afleiðingar af hrúni viðskiptabankanna þriggja, hækkun lífeyrisskuldbindinga um 41 milljarða króna, afskriftir skattkrafna 12 milljarðar króna og greiddur fjármagnstekjuskattur 3 milljarðar króna. Útgjöld til heilbrigðismála námu 110 milljörðum króna eða 16% af gjöldum ríkissjóðs. Hækkun milli ára nam 14 milljörðum króna eða 2% að raungildi. Gjöld til almannatrygginga og velferðarmála námu 101 milljörðum króna eða 15% af gjöldum ríkissjóðs og hækka um 6% að raungildi milli ára. Þá námu gjöld til menntamála 42 milljörðum króna eða 6% af gjöldum ríkissjóðs og hækkuðu um 2% að raungildi. Gjöld til efnahags- og atvinnamála hækkuðu um 16% að raungildi og námu 68 milljörðum króna eða 10% af gjöldum ríkissjóðs. Gjöld vegna annarra málaflokka námu samtals 120 milljörðum króna eða 17% af gjöldum ríkissjóðs.

Hrein lánsfjárbörf

Hrein lánsfjárbörf nam 398 milljörðum króna á árinu sem er um 27% af vergri landsframleiðslu. Þessi lánsfjárbörf skýrist aðallega af þremur þáttum. Yfirtöku á veðlánnum hjá Seðlabanka Íslands sem síðan voru afskrifuð að tveimur þriðju hlutum eða um 175 milljarða króna. Þá námu tapaðar kröfur af tryggingabréfum vegna aðalmiðlara um 17 milljörðum og loks hækkuðu lífeyrisskuldbindingar ríkissjóðs verulega á árinu. Heildarlántökur ríkissjóðs námu 686 milljörðum króna á árinu 2008 og var 572 milljarða af því aflað innanlands og 114 milljarða króna erlendis. Afborganir af teknum lánnum voru alls 232 milljarðar króna og í heild voru því nýjar lántökur 454 milljarðar króna umfram afborganir á árinu 2008 og af því var 450 milljarða króna aflað á innlendum markaði og 5 milljarða króna erlendis.

Um ríkisreikning 2008

Reikningur fyrir árið 2008 er settur fram í tveimur hlutum. Annars vegar er samstæðureikningur um fjármál A-hluta ríkissjóðs. Hins vegar eru einstakir reikningar stofnana í A-hluta, ríkisfyrirtækja í B-hluta, lánastofnana í C-hluta, fjármálastofnana í D-hluta og hlutafélaga og sameignarfélag sem eru að hálfu eða meiru í eigu ríkisins í E-hluta. Ríkisreikningur 2008 verður aðgengilegur á veraldarvefnum á heimasíðu Fjársýslu ríkisins; <http://www.fjs.is>.

